

సస్య రక్షణ

సస్యరక్షణ

సామూహిక ఎలుకల నియంత్రణ కార్యక్రమం

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని కోస్తా జిల్లాలైన కృష్ణా, తూర్పుగోదావరి, పశ్చిమగోదావరి, గుంటూరు మరియు ఎస్.పి.ఎస్.ఆర్.నెల్లూరు జిల్లాలలో సంవత్సరం పొడవునా వరి సాగుచేయబడును. అలాగే వేసవికాలంలో పప్పుధాన్యాలు కూడా సాగు చేస్తారు. ఆ విధంగా సంవత్సరమంతా పంటలు వేయడం వలన ఎలుకల అభివృద్ధికి అనుకూలమైన వాతావరణం ఏర్పడును. డెల్టా ప్రాంతంలో తుఫానులు, వర్షాల కారణంగా పొడైన వరి పంట మరియు ధాన్యము నిల్వలు, మొసవి కూడా ఎలుకల పెరుగుదలకు అనుకూలమైన పరిస్థితులు. ఈ సమస్య వలన పండించిన ధాన్యము ఎక్కువగా నష్టమగుచున్నది. గత మూడేళ్ల కాలంలో, ఈ కార్యక్రమాన్ని నిరంతరాయంగా అమలు చేయడం వలన ఎలుకల బెడద తగ్గి, తద్వారా హెక్టారుకు 5-7 క్వింటాళ్ళు అధిక దిగుబడి సాధించాం.

లక్ష్యాలు

వరి పొలాలలో 'సామూహిక ఎలుకల నిర్మూలనా కార్యక్రమం' యొక్క ప్రధాన లక్ష్యం ఏమనగా, ఎలుకల వలన కలుగు వరి పంట నష్టాన్ని తగ్గించడం మరియు నాణ్యమైన ఆహార ధాన్యాన్ని ఉత్పత్తి చేయడం.

ఈ కార్యక్రమాన్ని అమలుపరచు ప్రాంతం : ఈ కార్యక్రమం కృష్ణా, తూర్పుగోదావరి, పశ్చిమగోదావరి, గుంటూరు, మరియు ఎస్.పి.ఎస్.ఆర్.నెల్లూరు జిల్లాలలో అమలు పరచబడుచున్నది. ఈ కార్యక్రమాన్ని ఖరీఫ్ సీజన్ లో జూన్ నుంచి అక్టోబర్ వరకు మరియు రబీ సీజన్ లో నవంబరు నుంచి మార్చి వరకు అమలు చేయబడును.

ఉపయోగం

ఎలుకల నిర్మూలనా కార్యక్రమాన్ని అమలు చేయుట వలన ఎలుకల నివారణ మరియు ప్రతీ హెక్టారుకు 5-7 క్వింటాళ్ళ వరి ధాన్యం సంరక్షించబడును. ఈ ప్రణాళిక క్రింద 2018-19 సం॥లలో 14.48 లక్షల హెక్టార్ల విస్తీర్ణం లక్ష్యంగా ప్రతిపాదించబడినది.

2018-19 సం॥లో అమలు చేయుటకు మార్గదర్శకాలు

- ఎ) వరి పంటను నాశనం చేయు ఎలుకల నిర్మూలనా కార్యక్రమాన్ని జిల్లాల్లో ఎంపిక చేయబడిన గ్రామాలందు నిర్దేశించబడిన తేదీన ప్రారంభించవలెను. ఈ కార్యక్రమమును అన్ని మండలాల యందు గ్రామాలకు విస్తరింపచేసి ఒక నిర్దేశిత సమయంలో ఒకే రోజున తప్పక పూర్తి చేయవలెను.
- బి) గ్రామంలో నిర్దేశించిన సమయంలో బహిరంగ ప్రదేశాలలో విషపు ఎరను తయారు చేసి, రైతులకు అందుబాటులో ఉంచవలెను.
- సి) ఈ ఎర తయారీకి అగు ఖర్చును రైతులే భరించవలెను.
- డి) విషపు ఎరలను సాగు విస్తీర్ణం ప్రకారం రైతులకు పంపిణీ చేయవలెను.

- ఇ) ఎలుకల నిర్మూలనా కార్యక్రమమును వ్యవసాయ క్షేత్రములందే కాక ఇతర సాధారణ స్థలాలందును, రోడ్లు, కాలువలు, మురుగు కాలువల తిన్నెలు, బీడు భూములు, బంజరు భూములు మరియు ప్రభుత్వ భూములలో కూడా అమలు చేయవలెను.
- ఎఫ్) బంజరు భూములందు, ఇతర ప్రభుత్వ భూములందును, ఈ విషయ ఎరలను కొని, వాడుటకు అయ్యే ఖర్చును సంబంధిత గ్రామ పంచాయతీ భరించవలెను.
- జి) ఈ కార్యక్రమం గ్రామాన్ని ఒక యూనిట్ గా తీసుకొని సామూహికంగా నిర్వహించవలెను.
- హెచ్) ఈ కార్యక్రమాన్ని సమన్వయ పరుచుటకు, ప్రేరణ ఇచ్చుటకు, గ్రామంలో గల వివిధ సంస్థల సహకారం తీసుకోవలెను

జిల్లా వారీగా భౌతిక మరియు ఆర్థిక లక్ష్యాలు

2018-19 సం॥లో తూర్పుగోదావరి, పశ్చిమగోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు, SPSR నెల్లూరు జిల్లాలలో RKVY-RAFTAAR క్రింద 179.32 లక్షల రూపాయల అంచనాతో ఈ కార్యక్రమము అమలు చేయబడుతుంది.

అనుబంధము - 1

2018-19లో జిల్లాల వారీగా భౌతిక మరియు ఆర్థిక లక్ష్యాలు

క్ర.సం	జిల్లా	లక్ష్యాలు					
		భౌగోళిక విస్తీర్ణం (లక్షల హె॥లో)		ఆర్థిక స్థితి (లక్షల రూపాయల్లో)			
		ఖరీఫ్	రబీ	Gen (76.77%)	SCP (17.36%)	TSP (5.85%)	మొత్తం
1	కృష్ణా	2.41	0	23.160	5.237	1.765	30.168
2	గుంటూరు	1.78	0	17.357	3.926	1.325	22.608
3	తూర్పు గోదావరి	2.53	1.81	41.926	9.481	3.195	54.612
4	పశ్చిమ గోదావరి	2.59	1.85	40.297	9.112	3.071	52.490
5	ఎస్.పి.ఎస్.ఆర్.నెల్లూరు	0	1.51	14.924	3.375	1.137	19.440
మొత్తం		9.31	5.17	137.66	31.13	10.49	179.32

రాయితీ వివరాలు

ఈ కార్యక్రమం క్రింద ఎన్నుకోబడిన మండలాలన్నింటిలో హెక్టారుకు 8 నుండి 10 గ్రాముల ఎలుకల మందు బ్రోమోడయోలిన్ (0.25% సి.బి)ను రైతులకు 100 శాతం రాయితీపై పంపిణీ చేయబడును. ఈ ఎలుకల మందులో నూకలు మరియు వెజిటబుల్ నూనెను కలిపిన ఎరను రైతులు పంట నష్టం జరుగు ప్రదేశాలలో అనగా ఎలుకలు బొరియల్లో ఉంచవలెను.

ఈ కార్యక్రమం మొత్తం గ్రామ స్థాయిలో అమలు చేయబడును. గ్రామములోని రైతులందరు ఏక కాలంలో (ఒకే రోజు) అమలు చేయుట వలన పంటలను నాశనం చేయు ఎలుకలను సమర్థవంతంగా నిర్మూలించగలం.

బడ్జెట్ మూలం: RKVY - RAFTAAR

క్రిమి సంహారక మందుల పరీక్ష ప్రయోగశాలల అభివృద్ధి

క్రిమి సంహారక మందులను ఉపయోగించుట వలన చీడ పీడల నివారణ జరిగి పంట దిగుబడి పెరిగే అవకాశమున్నది. క్రిమి సంహారక మందులను నియంత్రించుటకు మరియు నాణ్యమైన క్రిమి సంహారక మందులను రైతులకు అందించుటకు వాటి నాణ్యతను పరీక్షించుటకు ఎక్కువ నమూనాలను విశ్లేషణ చేయవలసిన అవసరమున్నది. దీని కొరకు క్రిమి సంహారక మందుల ప్రయోగ శాలలకు ఆధునిక పరికరాలను ఏర్పాటు చేయవలెను.

లక్ష్యాలు

- సకాలంలో క్రిమి సంహారక మందుల విశ్లేషణ, విశ్లేషణా నివేదికలను నియంత్రణాధికారులకు పంపడం. దీని ద్వారా నాణ్యత లేని కల్తీ మందుల అమ్మకం నియంత్రించుట.
- రైతాంగానికి నాణ్యమైన పురుగు మందులు మరియు జీవ సంబంధిత పురుగు మందులు అందుబాటులో ఉంచడం.
- విచక్షణరహితంగా పురుగు మందుల వాడకం తగ్గించుట. ఆహార పదార్థాలలో పురుగు మందుల అవశేషాలను గుర్తించి ప్రజలలో అవగాహన కల్పించుట.
- హానికరమైన మరియు కల్తీ పురుగుమందులను గుర్తించుట.

అమలు చేయదలచిన ప్రయోగశాలలు

2018-19 సం॥నకు 5270 క్రిమిసంహారక మందుల నమూనాల సేకరణ మరియు విశ్లేషణ లక్ష్యంగా నిర్దేశింపబడినది. ఈ క్రిమి సంహారక మందుల నమూనాలు రాష్ట్రంలోని అన్ని జిల్లాల నుండి PTL మరియు కోడింగ్ కేంద్రం, గుంటూరులో సేకరించబడును. ఈ సేకరించిన నమూనాలు గుంటూరులో గల కోడింగ్ కేంద్రంలో కోడింగ్ చేసి విశ్లేషణ నిమిత్తం జిల్లాలోని 5 PTLలు అనగా తాడేపల్లిగూడెం, విశాఖపట్నం, గుంటూరు, కర్నూలు మరియు అనంతపురంలకు పంపించెదరు.

ఆశించిన ఫలితాలు

1. నాణ్యతగల పురుగుమందులు మరియు జీవ సంబంధిత పురుగు మందులు రైతులకు అందుబాటులో ఉండేలా చూడడం.
2. అనుమతిలేని / నాణ్యత లేని కల్తీ పురుగుమందుల విక్రయాలను నియంత్రించడం.
3. హానికరమైన మరియు కల్తీ పురుగు మందుల వివరాలను రైతాంగానికి తెలియపరచడం.

ఆచరణ

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో క్రిమి సంహారక మందులను విశ్లేషించుటకు 5 పరీక్షా కేంద్రాలు పనిచేయుచున్నవి.

2018-19 సం॥లో 5270 నమూనాలను లక్ష్యంగా నిర్దేశించడమైనది. వివరాలు క్రింది పట్టికలో తెలుపబడినవి.

అనుబంధము 2

2018-19 ప్రయోగశాలల వారీగా క్రిమి సంహారక మందుల పరీక్షా లక్ష్యాలు

క్ర.సం	పి.టి.ఎల్. పేరు	విశ్లేషణకు నిర్దేశించిన నమూనాల సంఖ్య
1	పి.టి.ఎల్. అనంతపురము	1200
2	పి.టి.ఎల్. కర్నూలు	820
3	పి.టి.ఎల్. గుంటూరు	1540
4	పి.టి.ఎల్. తాడేపల్లి గూడెం (ప.గో.జిల్లా)	1000
5	పి.టి.ఎల్. విశాఖపట్నం	710
మొత్తం		5270